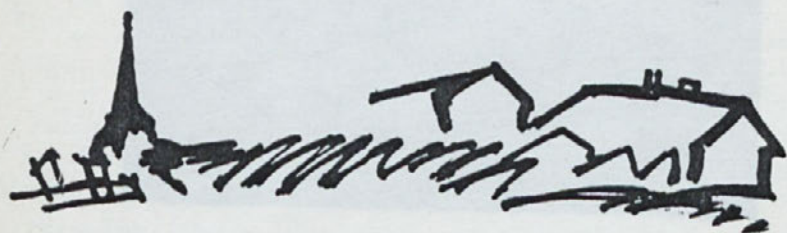

VESTNIK

GLASILO DOMOBANCEV IN PRVIH PROTIKOMUNISTIČNIH BORCEV

LETO IX. [1958]

ŠTEV. 4

Interés General Concesión 4848

Župnijska cerkev v Dobropolju poleg katere stoji največji spomenik v Sloveniji v prvi svetovni vojni padlim dobrepoljskim možem in fantom. Spomenik je postavil tedanji župnik č. g. Merkun s podporo svojih faranov in je delo kiparja Fr. Kralja.

Velika noč, praznik Vstajenja Gospodovega je zopet okoli. Nehote ob takih praznikih misli romažo proč, daleč nazaj v našo lepo Slovenijo. Pred oči stopajo vsi veseli dogodki, naše lepe šege in navade, pred nas stopa tudi vse prestano trpljenje in žalost. Ali je res mogoče, da je že poteklo 17 let, odkar je našemu malemu narodu bila odvzeta svoboda in odkar je narod bil vkočan v težke okove suženjstva po raznih tiranih. Dolg je ta veliki teden trpljenja, dolg posebno še zato, ker je upanje na vstajenje tako skrivnostno zavito v meglo in negotovost. Vsa ta leta je narod krvavel in ječal vse do leta 1945, ko je svit svobode že bil na obzorju in je upanje na vstajenje bilo tako blizu. Prišlo pa je novo, še strašnejše razočaranje; v masah je padal cvet naroda, še glasneje so zajokale slovenske matere in novi tiran je še trdneje uklenil ubogi narod v novo suženjstvo. Okovi se zajedajo v meso in dušo tega naroda, ki še vedno ječi in upa, da bo prišel čas, ko bo zasijala svoboda — prišla Velika nedelja po tako strašnem in dolgem trpljenju.

Protikomunistični borci, Slovenci v svobodne svetu ne pojdemo brezbrizno na to Veliko noč mimo vsega, kar se je in se še dogaja doma. Poglobimo se v svoje duše in sklenimo, da storimo vse, kar je v naši moči, da dokažemo trpinom v domovini, da niso pozabljeni, da niso osamljeni, temveč da z njimi sočustvujemo in smo pripravljeni storiti vse, kar je v naših bornih močeh, da boš naš narod zopet svoboden, da se bodo zopet vile veličastne procesije po ulicah naših mest in naših belih cestah po poljih. Vstanimo iz spanja otopelosti in razdvojenosti, združimo se v mogočno in enotno protikomunistično skupnost, ki bo dala našim sobratom novega upanja, tiranom pa povedala, da Slovenci v svobodnem svetu še živimo in da naš boj ne bo končan, dokler je narod pod njihovim okovom.

Vstanimo, bratje, odstranimo vse ovire, ki nas morda razdvojujejo. Vrzimo proč vse zapreke med nami in iz srca si voščimo veselo Alelujo, spominjajoč se naših mrtvih bratov in naših trpinov, kateri ne smejo biti pozabljeni. Skupno prosimo vstalega Zveličarja, da že skoro nakloni vstajenje našemu tako preganjanemu in razočaranemu narodu in vstajenje v srcih vseh Slovencev v begunstvu, katero naj nas poveže v nerazdvojljivo enoto, v upanje našim rojakom in v spomin našim žrtvam!

Spoštujmo zaslužne može!

K. ŠKULJ, Argentina

Vsakdanja je ta beseda, vendar ima zares globlji pomen tudi v današnjih dneh, ko spoštovanje preteklega tako malo pomenja. Zato posvetimo naše misli zaslužnemu slovenskemu možu, katerega 40-letni spomin smrti smo nedavno obhajali.

Dr. Janez Evangelist Krek.

Njemu je slovenski narod silno veliko dolžan za njegova velika dela, a največ za vzgojo slovenske mladine. Kdor ga je poslušal v letih prerojenja slovenskega ljudstva, s kakšnim ognjem je obdeloval vprašanje mladinska vzgoje, ni mogel ostati mlačen. Dr. Krek je prirejal po vsej domovini mladinska zborovanja in kakor je prišel Belokranjec na Gorenjsko, si dobil Gorenjca v Belokrajini in na Notranjskem in drugje na Krekovih shodih. Za mlade ljudi je bil dr. Krek privlačna sila, ki se ni dala premagati. Poslušal sem ga, ko si je stavil vprašanje, zakaj je mlad človek tako pripraven, zrel, dober za narodna dela! Takole je odgovoril. Mlad fant nič ne vpraša, koliko stane denarja ali truda, da je le dosegljiv ideal. Ne računa drugi dan dinarjev, ki jih je porabil za kako daljše zborovanje, ali koliko časa je zgubil, njemu gre vse v račun, pa križ čez stroške in trud. Odtod so bile njive, gmajne, travniki polni mladih delavcev, ki so kopali temelje za društvene domove. Kosali so se, kdo bo več z delom prispeval. In to seme je padalo na dobra tla in na dolgo setev. Živo se spominjam, ko smo ustanavljali Vaške straže! Nalašč sem včasih omenil fantom. Be treba stanovanja, — e pa to ni najvažnejše, so me zavrnil. Pa obleke — zato se že poskrbi — je bil odsekan odgovor fantov. Pa plače bi bilo treba, zakaj bi se zastonj mučili! To je pa naravnost razkačilo naše fante, češ radi bi ga poznali, kdo bi pri takem delu še plačilo terjal. Pušk, municije nam je treba, vse drugo ni najvažnejše.

To je odgovor na toliko vprašanj in razmišljanj, kako je bilo mogoče iz nič poklicati tako junaštvo za neminljivo slavo! To je očetova dediščina, ki mora iz roda v rod v stoletja. To uspeva sicer v sprememljenih razmerah, toda bistvo je isto.

Dr. Krek je varoval mladinske organizacije kot punčico očesa. Zato je svaril pred nevarnostmi, ki jim prete. To so nergači, tako je dr. Krek poudarjal; ljudje, ki pridejo v organizacijo, postanejo morda člani, a nikdar ne postanejo marljivi in zvesti delavci v njej, marveč s svojim godrnjanjem, neprestanim kritiziranjem, omalovaževanjem vsega, kar se dela, so strupeni razdiralci. Ubijajo ugled vodstva, pre-

griznejo vsako dobro navodilo, odbijajo druge od društva! Če pa nje postavijo na važnejše mesto, pa vse spridijo in skvarijo! Pred temi nergači je Krek svaril kot pred zajedalci v telesu organizacije. Nergačev dr. Krek ni mogel v nobenem delovanju! Skušnja je pokazala, kako prav je imel...

Proučujmo delo tega velikega slovenskega narodnega vzgojitelja, učitelja, voditelja in največjega prijatelja slovenske mladine, kateri je ustvaril našemu narodu trajne temelje zdravega razvoja po načelih večnega krščanstva! — Slava dr. Kreku!

SIMBOL SLOVENSKE BITNOSTI

ALBIN MAGISTER ml.

(Nagovor ob blagoslovitvi prapora Društva bivših slovenskih borcev v Argentini, v nedeljo, dne 16. februarja 1958)

Kdor bi mislil, da smo v cvetnem maju in v žitnem juniju tisoč devetstopeninštiridesetega leta, ko so naši izdani bataljonj izkervavali na oltarju svobode — za svobodo slovenskega naroda in vsega sveta — naredili križ čez našo usodo in se pod težo nezasluženega poraza predali obupu in malodušju, bi se bridko motil.

Res so morda marsikomu izmed nas ušle iz ust trpke besede navidezne in dokončne predaje, češ, naj gre kamor hoče, naj srce se navriska in izjoče, kaj meni mar! Odslej naprej sam zase bom živel! Res je morda kdo v hipni nedopovedljivi žalosti za mrtvimi borci in prijatelji, razočaran nad trenutnim izidom, mislil in rekel tako. A vendar so bile to le besede tolažbe in samoprevare. Srce pa je šlo svojo pot. Kajti ni ga med nami, ki ne bi nosil globoko v sebi, v vsem svojem mišljenju in čustvovanju vtisnjenih slovesnosvetih besed velikega pesnika slovenske usode:

*Manj strašna noč je v črne zemlje krili,
kot so pod svetlih soncem sužnji dnovi!*

Vsa človeška zgodovina od začetka do kraja, od zibeli do groba, kakor je trdil že sveti Avguštin, poteka v znamenju borbe dveh taborov: v enem so sinovi luči, za drugega se bore otroci temé; ali, kakor stoji zapisano na drugem mestu: na eni strani so otroci svobodne, otroci sužnje pa so drugi. Svoboda pa je tisti največji naravni dar božji, ki je za ene zanesljivo znamenje ob poti, za druge pa gladki kamen spotike.

„Domobranci, legijonarji svojo zemljo ljubijo,“ so vedele povedati bo samo spomin na lepa zvočno govorico, ampak vsakdanja pobuda in obstanka na svoji slovenski zemlji, kjer so naši očetje in matere pustili sadove svojega dela, zato bivši borci dvigamo tale prapor. Naj jim ne strumne vrste prekaljenih bataljonov, utrujenih in prašnih od neprestanih pohodov, a neizprosno zvestih, zvestih do smrti idealu Svobode, svobode, ki je ena sama, nerazdružna, nedeljiva, verska, narodna, osebna.

„Kaj jim mar je smrt, da je le sovrag naš strt,“ pričajo njih danes že bele kosti, potrjujoče resničnost tistega stiha: manj strašna noč je v črne zemlje krili...

V imenu svobode danes ponovno dvigamo svojo neoskrunjeno zastavo, slovenski prapor slovenskih borcev, borcev, za večnovredne življenjske ideale danes, včeraj in vekomaj. Kajti vemo in se zavedamo: bele naše so ideje, lepe sinje so naše uniforme, rdeča nam prelita kri. S to tradicijo živimo, v njej se giblamo in smo.

Ponosno se oziraje na prehojeno pot — naš križev pot — danes z zadoščenjem ugotavljamo pravilnost svoje poti. Iztrgani po lastni volji iz zemlje, kjer je skorajda vsakdo izmed nas pustil kos krvavečega srca, smo ohranili dostojanstvo človeka in pod svetlim soncem uživamo prostost svobodnih ljudi, kupljeno s krvjo naših mrtvih.

Naj ne pozabi mladina, ki danes stoji ob praporu svojih očetov, da so tisoči umirali v rani mladosti ali v zrelih letih, da mi danes moremo živeti srečnejše dni. Naj ve, da so danes med nami ljudje, katerih leta ne poznajo drugega kot dolge kilomske marše v mrazu ali vročini, neprespane noči, neskončnost samotnih in gladnih ur, prestanih v zaporih ali koncentracijskih taboriščih, nenehoma izpostavljena duševnim pretresljam in telesnim bolečinam. Fantje in dekleta: če je bilo nam prihranjeno živeti v deželi, ki je in ostane naš up in naša bolečina, in kjer danes po besedah pesnika „hlapci cvilijo ponižno kakor psi“, vedimo, da nam dar ta ni bil podarjem, marveč s krvjo in znojem priborjen.

Zato se danes vsi skupaj, stari in mladi, ob bojvniškem praporu, ki ga blagoslovljamo, znova povežimo „v enoto, v kamenito gmoto“, skupaj s preživelimi borci iz Rupnikovega, Cofovega, Križevega in Meničaninovega bataljona, s fanti Vaških straž in Gorenjskih domobrancev, s četniki iz Grčaric in junaki iz Turjaka ter veterani — kolikor jih je še — iz Stajerskega bataljona, in z vsemi borci zadnje svetovne vojne, katerim je bil ideal slovenstva in krščanske kulture vedno drag.

Naj se v okrilju belo-modro-rdeče trobojnice še vnaprej zbirajo sinovi in hčere izkrvavelega naroda, svesti si velikih resnic, za katere je vredno živeti in častno umreti. Res je, marsikatera stvar, ki nas ločijo, a naša težka in slavna preteklost je tista, ki nas druži.

Da se naši potomci nikdar ne bi odrekli pravic, ki jih imajo do stvarnost, da bomo iz mladih ust poslušali kleno govorjenje in drag izraz, zato ga danes dvigujemo. Kajti ni okolje, ki človeka naredi, če človek noče. Da bi med nami imeli več ljudi, ki si okolje podrede, simbol slovenske bitnosti pozdravljamo. Da bomo vsi, ki smo in ki še pridejo za nami, v tem tujem kraju, ki pozna druge običaje in ima drugačen pogled na svet, ohranili pristnost naše slovenske biti. Da bodo sinovi spoštovali spomine, ki vežejo starše na dom in bodo potomci slovenskih beguncev ponosni na junaške epopeje svojih prednikov, se ob slovenskih barvah danes zbiramo. Da bodo šla iz roda v rod slovenska izročila in bo ostala živa tista vez, ki nas priklepa na deželo pod Triglavom, blagoslovljamo ta prapor.

In Bog nam daj „dočakat' dan“, ko se bomo mogli pohvaliti z besedami v Grahovem zgorelega domobranca, rekoč „kako domá je dobro in lepó, vsi dnevi nosijo klobuk po strani“ in zavriskati na zemlji naših dedov ter napiti z nesmrtnimi verzi slovenske „Zdravljice“:

*Zivé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat' dan,
ko, koder sonce hodi,
prepír iz svéta bo pregnan,
ko rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!*

RESNIČNO DOŽIVETJE VELIKE NOČI, Z NEOMAJNO
VERO IN TRDNIM UPANJEM V VSTAJENJE SVO-
BODE IN PRAVICE NAŠE DOMOVINE VOŠČI VSEM
SOBORCEM PRIJATELJEM NA TUJEM TER TER
ZASUŽNJENIM BRATOM DOMA

ZVEZA SLOVENSKE PROTIKOMUNISTIČNE BORBE

KURAT JOŽE ŠOLAR

V. LEVSTIK, Rim

V „Vestniku“ št. 2 je pisec A. T., Južna Amerika, posvetil članek mučenemu domobranskemu kuratu Jožetu Šolarju. Piscu sem hvaležen, kakor tudi ostali še živeči domobranci, ki se tako pogosto spominja in opisuje v „Vestniku“ naše kurate. Kot dodatek k zgodovini mučenega J. Šolarja bi pripomnil sledeče: Kurat J. Šolar je vršil svoje dolžnosti v VI. udarnem velikolaškem bataljonu pod poveljstvom stotnika F. Gruma. Med nami domobranci je bil zelo priljubljen, ter je užival globoko spoštovanje. Delil je skupaj z nami vse napore neprestanih pohodov, borb v mrazu, snegu, dežju in vročini. Nikdar ni bil tako utrujen, da ne bi vzel v roke rožnega venca in molil. Vedno je poiskal priložnost in pritegnil k molitvi tudi fante. Za ujete ali ranjene partizane je imel vedno dobro besedo, ter jim vedno odstopil svoj delež v hrani. Pogosto je za njih prosil z izgovorom, da so bili zapeljani. Da, celo svojo deko jim je odstopil ponoči, ko je bataljon na položajih počival.

Z bataljonom se je tudi umaknil v Vetrinje, odkoder je bil s slednjim izročen po Angležih na Pliberku partizanom dne 28. maja 1945. Usoda naju je čez dva dni spet združila v šoli v Slovenjem Gradcu skupaj z ostalimi vrnjenimi domobranci, kjer smo okušali partizanski bič. Bodril je fante in celo prosil komunista, naj ne pretepa komaj 17 let starega domobranca. Zvečer, ko se je stemnilo v sobi in so se komunisti utrudili pretepavati nas, je potegnil iz žepa svoje orožje — rožni venec — in začel moliti. Poltiho smo mu odgovarjali. Po molitvi je podelil vsem odvezo in blagoslov. Še nikdar prej v življenju nismo tako občutili moči te molitve kakor prav takrat. Marsikateremu junaku so polzele solze, ko je videl suho postavo kurata J. Šolarja, ko je razprostrl svoje roke k blagoslovu, kakor da bi nas hotel vse objeti ter obvarovati pred najhujšim.

Drugi dan je skupaj z mano korakal po cesti proti Celju v spremstvu peterokrakih zvezd in naperjenih brzostrelk. V Velenjem smo se ustavili za nekaj časa. Tu sem ga začel nagovarjati, da naj se drži mene, ker nameravam jaz in še nekaj častnikov pobegniti. Odobril je mojo namero, toda odločno odklonil, da bi se on pridružil. Še danes se spomnim njegovih besed, kakor da bi jih čul včeraj, katere so se glasile: „Jaz svojih fantov ne morem zapustiti, kajti oni me potrebujejo v tej naši zadnji borbi. Ker vas poznam, sem prepričan, da se vam bo posrečilo pobegniti. Ne pozabite povedati tistim, ki jih bo Vsemogočni obvaroval pri življenju, kako so šli njihovi soborci v smrt.“ To je bilo naročilo našega kurata J. Šolarja, predno je šel neustrašen s ponosom v mučeniško smrt.

Zberimo zgodovinsko gradivo o vetrinjski tragediji

Znani angleški pisatelj in časnikar hoče napisati v angleščini knjigo o vračanju protikomunističnih borcev, ki so se ob koncu druge svetovne vojne v Evropi zatekli pod zaščito zapadnih zaveznikov, pa jim ti niso dali zatočišča, ampak so jih ali s silo ali s prevaro vrnili komunističnim vladam, ki so bile malo pred tem z ognjem in mečem vsiljene njihovim rojstnim krajem in domovinom.

Vemo, da so komunisti vrnjene množice pobili.

Večji del knjige bo posvečen slovenskim protikomunističnim borcem in njihovi in naši Vetrinjski tragediji.

Pisec je o vsebini, političnem ozadju in pomenu dogodka za Slovence podrobno informiran, poučen, čuti z nami in hoče, da bi ugotovil, objavil resnico in dal Slovencem zadoščenje za po nedolžnem prelito kri in krivična očitjanja.

Ker vem, kako živo smo vsi protikomunistični Slovenci zainteresirani, da bi bila Vetrinjska tragedija javljena svetu v kakem večjem jeziku in osvetljena v luči resnice, sem gospodu piscu že kar vnaprej obljubil in zagotovil, da bodo Slovenci v begunstvu z veseljem pomagali zbirati gradivo, da bodo dajali podatke in prispevali, kolikor bodo mogli, da bi bil prikaz res popoln in točen.

Po več kot desetih letih bo že treba res delati, da bi zbrali vse podatke, vse dokumente in popisali vse okoliščnosti, ki sestavljajo celoto tega strašnega dogodka. Mnogo se je raztreslo in marsikaj porazgubilo. Vendar nič ne dvomim, da moremo še vedno s primerno pridnostjo in skrbnostjo zbrati vse bistvene kosce v sestav, ki bo dajal popolno in zanesljivo pravilno sliko.

Vse Slovence in vse druge ljudi, ki o Vetrinjski tragediji kaj vedo, lepo, nujno prosim:

1. Da pošljejo na naslov Društva Slovencev, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina, vse kar morejo dobiti o Vetrinjski tragediji. Organizacije, ki bodo zbirale gradivo, bodo poslale vse lahko neposredno piscu. Naslov bom poslal te dni.

2. Pred vsem so potrebni *konkretni podatki in dokumenti o sami izročitvi*. Dalje konkretni podatki in dokumenti o *usmrtilvah*, ki so sledile izročitvi.

3. Potrebni so pa tudi podatki in dokumenti o razvoju dogodkov med drugo svetovno vojno v Sloveniji od začetka leta 1941 do odhoda okupatorjev in nastopa komunistov v letu 1945. Potrebno je vse, kar mora osvetliti ozadje, pojasniti zadržanje demokratičnih Slovencev med vojno, komunistično revolucijo v Sloveniji, vzroke nastanka domobrancev, slovenske narodne vojske in drugih, na vojaški način organiziranih moči, ki so imele namen braniti življenja in imetje in so se razvile v protikomunistično vojsko.

4. Bstveno važno je poslati takoj imena, naslove in morda tudi izjave tistih, ki so Vetrinjsko tragedijo preživeli, dasi so bili med vrnjenimi, sedaj pa žive v svobodnem svetu. Tudi izjave takih, ki so doživeli kak del dogodkov v zvezi z Vetrinjsko tragedijo.

5. Važni so podatki o oblasteh in ljudeh, ki so Vetrinjske dogodke povzročili, o njih odločali in kasneje odločali o množičnih morijah vojakov in civilistov, ki so bili vrnjeni.

6. Prosim, zberimo in pošljimo tudi vse, kar je bilo že objavljeno o Vetrinski tragediji v našem ali drugih jezikih po svetu, z našega ali komunističnega stališča gledano, naj bo to zgodovinsko gradivo ali politični komentarji ali literarno-umetnostna uporaba tragedije. Urednike in pisce, ki so mi znani, bom osebno naprosil, citate iz tujih knjig, izrezke iz tujih časopisov ali prepise, ali zpiše ali fotokopije pa lepo prosim, da bi prispeval vsak, ki zanje ve. Če tega ne more, prosim vsaj za podatke, kje dobiti članek ali citat, ki pride v poštev.

Vnaprej Bog povrni vsem, ki bodo mogli kaj prispevati.

Cleveland, 15. marca 1958.

Dr. Miha Krek

*Blagoslovljeno Veliko noč ob ponovnem spoznanju zagotovila
velikonočnega jutra našemu narodu želi vsem sodelavcem,*

naročnikom in prijateljem

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Edvard Kardelj, minister - morilec

Prvo izdajstvo

Ko je Hitlerjeva Nemčija napadla Jugoslavijo, je Komunistična partija napela vse sile, da bi se država čimprej podrla. Sovjetska Rusija in Hitlerjeva Nemčija sta bili tedaj še zaveznici. Zato so slovenski komunisti, ki jih je vodil Kardelj, storili vse, da bi Hitlerjevi vojski delo olajšali.

Partija je ob izbruhu vojne izdala letake, v katerih je napadala demokratične države, češ da hočejo one potegniti naš narod v „imperialistično vojno“. Z agitacijo med vojaštvom je jemala pogum in voljo za obrambo. S sabotažo v vojnih tovarnah, v prometu in v vsej obrambni organizaciji je skušala preprečiti vsak odpor proti nacističnemu napadu. Delali so z roko v roki z nemško peto kolono, ker so tako zahtevale koristi Sovjetov. Agitirali so za pobeg iz vojske ter širili ob začetku napada najbolj nemogoče izmišljene novice, da so z njimi begali vojaštvo in ljudstvo. Ni čuda, če sta zaradi tega nemška in laška vojska zasedli Slovenijo brez strela in brez slehernih žrtev. Ko so vsi Slovenci od žalosti in bolečine sklanjali glave, da ne bi videli tujcev, kako si dele našo zemljo, so komunisti prirejali Hitlerjevim tolpom slovesne sprejema ter nemške tanke obsipali s cvetjem — ker je tako dejala Kominterneta, katere veliki hlapec v Sloveniji je bil Edvard Kardelj.

Tedaj je Kardelj prvič izdal slovenski narod, ko ga je s svojim razdiralnim delom pomagal spraviti v nacistično sužnost.

Z zasedbo in razkosanjem Slovenije na tri okupatorske države — Nemčijo, Italijo in Modžarsko — se končuje prva doba Kardeljevega dela na škodo slovenskega naroda. Do tedaj je organiziral Komunistično partijo Slovenije po skušnjah, ki si jih je pridobil na teoretičnem in praktičnem šolanju v Sovjetiji, kjer se je podkoval v revolucionarni taktiki na podlagi skušenj iz španske in kitajske državljanske vojne. Vzgojil je Partiji njene prve udarne skupine ter razpredel tajno agitacijsko in propagandno mrežo po vsej Sloveniji. Slovensko partijo je povezal s hrvatsko in srbsko ter italijansko in avstrijsko. S spretnim nastopanjem in pisanjem je pridobil velik del slovenskega tiska za Partijo ter skoraj večino slovenske inteligenčne mladine za komunizem, katerega je prodajal v ovčjem oblačilu demokracije in svobode. S svojim propagandnim pisanjem in kritiko je zelo omajal ugled obema dotedanjima glavnima slovenskima političnima strankama.

Vojna in okupacijo pa sta v Sloveniji ustvarili razmere, v katerih se je lahko začelo Kardljevo življenjsko delo:

med slovenskim narodom. Komunistična revolucija v deželi, ki je veljala za eno najbolj katoliških v Evropi kjer so bile socialne in kulturne razmere za komunizem kar se da neprikladne; kjer je komunistična stranka pomenila neznatno manjšino in bila brez slehernega političnega vpliva; kjer je velika večina komunizem in njegov totalitarni red odklanjala — pa je revolucija pri nas kljub temu zmagala!

In zmagala je v veliki meri zaradi tega, ker jo je vodil zagrizen, sposoben, brezobziren, nemoralen in zlasti krvoločen človek, kakor je Edvard Kardelj, ki je znal mojstrsko izkoristiti razmere, napake nasprotnikov ter stisko, v katero sta Slovence vrgla vojna in tuja okupacija, ne da bi se bil pomišljal uporabiti katero koli, še tako slabo in obsojanja vredno sredstvo; ker jo je vodil človek, ki se ni pomišljal pobiti tisoče lastnih ljudi, ki so mu tako zapirali pot k cilju; ker je revolucijo v Sloveniji vodil človek, ki je bil — morilec, kakor bomo na podlagi dejstev in dokumentov dokazali v drugem delu življenjepisa o Edvardu Kardelju, ministru-morilcu.

Materi

Zalostinko to naj tebi pojem,
mati moja, vseh noči predica,
ko brni kolovrat budnih časov.
Naj s to haljo tvoj spomin odenem,
vidim te kot v mesečini brezo,
revne ti srebri ljubezen kito.
Vidim te pred križem v kotu stati,
grčave dlani poklanjaš Bogu,
kakor meni nekdanj kruha krajec.
Od neurji so oči umite
jasno: menda te oplazil nébes
z robom je, ko so prešle nevihte.
Upanje v žil štrani tiplje žilo,
žilo, ko — spoznal sem — k meni pelje,
kot nekdanj jo hraniš s svojim brašnom.
Prehudó je, mati, naj ogrnem
tvoj spomin s te žalne pesmi plaščem,
oj, ne vabi me, nidar me, mati!

Francé Balantič

Spomini

(Nadaljevanje)

V. DOLENJC, Argentina

Je pač mislila revica, da sem prišel z drugega sveta. Kaj sem hotel, dan me je že priganjal, zato nisem utegnil, da bi jo prepričal o moji telesni navzočnosti. Odšel sem in jo pustil v molitvi za pokoj moje duše. Hitel sem naprej do naslednje dobre hiše, da poizkusim srečo. Splazil sem se na hlev in motril skozi odprto na dvorišče, kdaj se bo prikazal kdo domačih. Kmalu se odpro vežna vrata. Domač fant se je prikazal in se pretegnil na pragu. Poklical sem ga. Začuden je prihitel na hlev. Od presenečenja mu je obstal korak. Ko me spozna, me objame ter zbeži nazaj v hišo. Kmalu privede še ostale domače. Veselo presenečeni so strmeli v me.

„Da si le še živ, hvala Bogu,“ so ponavljali.

Ob kratkem sem jim razložil preteklo in jim zaupal, da nameravam preko meje, na Koroško. Poprosil sem jih, če imajo kos kruha za na pot. Pa dobri ljudje so mi dali obleko, dve veliki škatli cigaret, nahrbtnik s hrano pa, da bodo pripravili za naslednji večer, ko nameravam oditi. Domenili smo se za kraj, kjer me bo čakal nahrbtnik, potem sem odšel, da obiščem še prijatelja, predno se podam na pot.

Ko sem se zvečer podal na dogovorjeno mesto, me je nahrbtnik že čakal. Bil je zamaskiran in dobro založen.

Po dolini so mežikale luči in zdelo se mi je, da me vabijo ta drobna okna, da bi ostal med temi kočami, pri teh dobrih ljudeh. Najraje bi se vlegel v praprot in se pogovarjal s temi okni, poslušal zgodbe teh domov, ki so čakali nekaj, kar mora priti.

Na žametnem nebu so mežikale zvezde in nočni hlad je vel iz doline, pa se mi je zdel veter tako moreč in težak, kakor da bi zvezde rosile svinec na to našo ubogo zemljo. Medla svetloba k tlom pritisnjenih domov je trepetala v noč, kakor da bi se bala onega, kar se je že tolikokrat ponovilo v teh poznih večerih: krik obsojenih domov.

Nikogar ni bilo, ki bi varoval te domove, ki bi rekel tem dobrim ljudem besedo upanja, ki bi jim dal poguma in moči do jutra prostosti.

Strti silne bolečine izdajstva, brez volje življenja, so čakali ti okradeni domovi.

V dolini je zalajal pes, potem drugi, na vseh koncih so se zaganzali in drobna okna so ugašala. Zadel sem nahrbtnik in se poslovil od obkoljene vasi. Čakala me je dolga in nevarna pot.

PISMO SOBORCA

Birmingham, 17. februarja 1958

Tajništvu Zveze slovenskih protikomunističnih borcev!

Srčna Vam hvala za poslane številke „Vestnika“, kateri je pač najboljša vez vseh protikomunističnih borcev širom po vsem svetu. Vsebinska „Vestnika“ posebno še članek „Da ne pozabimo“ je odlična zamisel ter vsa čast soborcem, ki so ta prepotrebni list pričeli izdajati.

Čitač ta članek se mi je zdelo, kot da spet preživljam borbe proti komunističnim izdajalcem od Grosuplja pa vse doli do Suhe Krajine. Zelo me je seveda potrla, ko sem čital članek „Matica mrtvih“, v kateri sem videl imena mojih bivših soborcev, mladih ter zavednih Slovencev, pomorjenih po naročilu Kidričevih in Kardeljevih krvnikov.

Bili so to fatje vedno veselega srca, katerih edina in sveta naloga je bila braniti domovino in svoje domove pred komunistično zalego. Dali so svoja življenja za to visoko idejo, katera mora še bolj plamteti v naših srcih dokler ne pride dan, da se naša draga domovina osvobodi trega rdečega suženjstva, pa če treba zopet z orožjem v roki.

Dragi soborci, naša sveta dolžnost je to borbo naših padlih soborcev z vsemi sredstvi nadaljevati ter če bo treba tudi za njo življenje dati; mi pač ne smemo misliti samo na nas ter

da se dobro imamo, pač pa tudi misliti na naše otroke na bodoči rod, da bodo vsaj ti, če ne tudi mi, uživali svobodo in mir v končno osvobojeni domovini Sloveniji.

Ne samo to, da so ti padli soborci dali svoja življenja za domovino, pač pa so jih dali tudi za nas prav vse brez izjeme, ki danes svobodno živimo ter pozabljamo na ideale, za katere smo se mi vsi borili. Pomisli tudi to, dragi soborec, ter se pridruži tej Zvezi, katera pomaga ter skrbi za naše vojne invalide in sirote, ki so vsi naši bratje in sestre.

Podprimo ter prispevajmo v Zvezo, da bo ena najbolj trdnih in nepremagljivih protikomunističnih organizacij ter bo z lahkoto svoje dolžnosti do naše domovine Slovenije izvršila.

Srčno pozdravljam vse bivše protikomunistične soborce ter domobrance postojank Grosuplja in Kočevja. Prilagam članarino za Zvezo ter prispevek za sklad invalidov, ter bom še poslal.

Sgt. Marijan Kovačič,
U.S. Army
205, 16th Place SW
Birmingham 11,
Alabama

Prispevajte v tiskovni sklad!

VELIKO IN VAŽNO DELO

Izšel je drugi del knjige „Krivda rdeče fronte“, katero je izdal in založil mons. Matija Škerbec. Je to veliko in važno delo, ki zasluži vse priznanje in vso pohvalo.

Mons. Škerbec že leta in leta skrbno zbira gradivo o komunistični revoluciji v Sloveniji. Kljub vsem težavam, kljub temu, da mu večina virov ni na razpolago, je zbral mnogo avtentičnih dokumentov, izjav, pričevanj, zapiskov, seznamov, pisem itd. in je vse to v urejeni obliki podal slovenski javnosti. Mons. Škerbec ne daje svojega mnenja k dogodkom, ne komentira, ne razlaga. Pusti, da dokumenti govorijo sami za sebe, pusti govoriti pričam, sorodnikom mučencev, žrtvam komunizma. Zato ima to dokumentarno delo veliko prepričevalno moč.

Popisi so opremljeni z imeni, datumi, navedbo prič in imajo zgodovinsko vrednost.

V tem drugem delu je vključen tudi popis vetrinske tragedije in skrbno sestavljen seznam množičnih

morišč v Sloveniji. To je morda najbolj pretresljivo poglavje v vsej knjigi.

Zelo obširen je seznam umorjenih, urejen po občinah. Ta seznam gotovo ni popoln in bo treba dodati še marsikatero ime. Je pa strahotna obtožba krvavega komunističnega sistema.

Ker je mnogo zgodovinskega gradiva še neodelanega, važni zgodovinski podatki še neraziskani, zato bi moral vsak Slovenec-svobodnjak posebno pa še protikomunistični borec napisati svoje spomine s točnimi podatki, da bi tako zbrali ves material naše borbe in našega trpljenja.

Vsem soborcem in prijateljem priporočamo, da nabavijo to knjigo, katera bo marsikomu osvežila slavno pa težko preteklost naše borbe.

Mons. Škerbec vrši s pisanjem zgodovine komunistične revolucije izredno važno delo, za katero mu mora biti ves slovenski narod globoko hvaležen.

ZVEZA SLOV. PROTİKOMUNIST. BORCEV

Glavno tajništvo

VSEM ODBOROM IN REFENTOM!

Invalidi:

Z veseljem moremo naznaniti, da smo iz invalidnega fonda mogli ponovno poslati skromen dar našim invalidom za Veliko noč. Poslali smo

v Argentino 30 dolarjev, v Avstrijo 35 dolarjev, v Švico 40 dolarjev. Revni domobranski družini v domovino vrečo moke za 11 dolarjev. S tem smo invalidno blagajno izčrpali. Prosimo vse, da nas nadalje informirajo o invalidih in sirotah.

Zbirka za operacijo bol- nega borca v Švici

Čutimo za svojo dolžnost, da se v imenu prizadetega, kakor tudi v imenu vseh borcev, toplo zahvalimo vsem, ki so nam pripomogli, da je ta akcija uspela. S to akcijo smo dokazali, da nam je še mar naših trpinov. Zlasti se zahvaljujemo enoti v Clevelandu, ki je s takim elanom šla na delo in daleko prednjači pred drugimi odbori v tej akciji. Bog naj poplača vsem dobrotnikom v Clevelandu in Torontu, ki so v zbirki na drugem mestu. Ako bo od te zbirke kaj ostalo, bomo vložili v invalidni fond. Prizadetega smo obvestili o naši akciji.

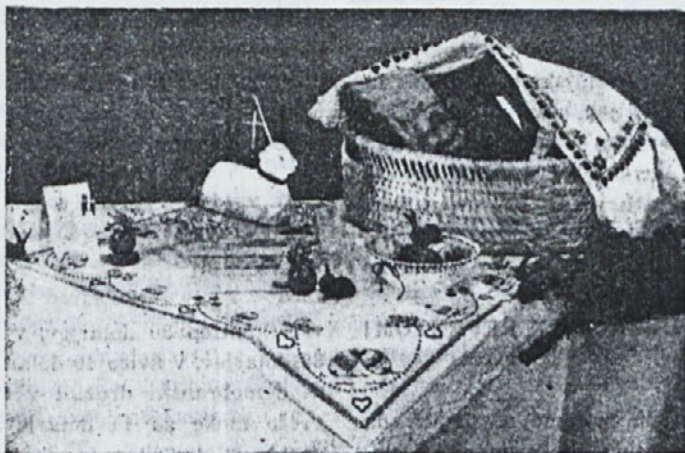
„Turjaški zbornik“

Ponovno prosimo vse odbore in posameznike, da zberejo po svojih močeh ves dosegljiv material (dokaze, slike, pričevanja, poročila, zapiske) o Turjaku in Grčaricah za „Turjaški zbornik“, ki ga Zveza namerava izdati ob petnajstletnici spomina velike tragedije.

Vse prispevke pošljite na krajevne odbore, uredništvu „Vestnika“ ali direktno na tiskovnega referenta:

Zdravko Novak, 1084 E 177 str,
Cleveland 19, Ohio, USA.

Ves poslani material bomo po želji vrnili. Lepo se zahvaljujemo za sodelovanje pri tej važni kulturno-dokumentarni zgodovinski knjigi.

Velika noč — doma

UPOR DELAVCEV V SLOVENIJI

Delavci-rudarji so prvič po dvanajstih letih rdečega raja v Sloveniji stavkali.

Stavka se je začela v Trbovljah dne 17. in 18. januarja zaradi slabih razmer, ki vladajo v rudniku. Delavski svet, ki je sestavljen iz partijcev in UDBE, je obljubil delavcem, da bo dobiček razdelil med nje. Toda, kakor je v običaju pri komunistih, je ostalo le pri obljubi, dobiček pa so si razdelili med seboj. To je povzročilo toliko vroče krvi, da so napovedali stavko. Delavci so popolnoma blokirali rudnik in Trbovlje, da ni mogel nobeden ne ven ne notri. Čim so delavci v Hrastniku zvedeli, da njihovi tovariši stavkajo, so tudi oni začeli s splošno stavko. V obeh stavkujočih krajih so se čuli vzkliki: **smrt komunizmu, hočemo svobodo, hočemo več strank in svobodne volitve.** Čim je zvedel za stavko delavski zvezni izvršni svet, je bilo takoj izdano povelje UDBI in milici pri pravno stanje. Z močnimi silami so obkolili oba kraja Trbovlje in Hrastnik. Toda glej čudo, vse to ni preplašilo slovenskega delavca žejnega svobode, da bi stavko prekinil, temveč so stavkali naprej ter šli tudi v svojih zahtevah naprej. Pogoji ki so jih delavci stavili komisiji delavskega izvršnega sveta iz Ljubljane za prekinitve stavke so bili sledeči:

1. Povišanje plače in izboljšanje življenjskih razmer delavcem.
2. Sprejetje kandidatov, ki so jih postavili delavci za poslance v novo skupščino.

In tokrat, prvič v zgodovini komunizma v Jugoslaviji, je partija morala kloniti ter umakniti kandidate, ki jih je ona postavila proti volji delavstva in pristati na pogoje, ki so jih stavili stavkujoči delavci. Pismo iz domovine govori, da so to storili zato, ker so se bali, da se bo ta stavka, ki je imela popolnoma politično ozadje, razširila po vsej Sloveniji. Vsled previdnosti je UDBA in milica zasedla vse važnejše industrijske kraje v Sloveniji. Po tej stavki se je naše ljudstvo še bolj ohrabrilo. Kritike proti komunistom so čimdalje pogostejše in težje. Predvolilne shode pa ljudstvo popolnoma ignorira, ali pa zahteva postavitev kandidatov, ki jih postavi protikomunistično ljudstvo in ne partija.

Brez dovma je to za nas Slovence v tujini kakor tudi za narod v domovini zanimiv pojav, saj se je to zgodilo prav v Trbovljah in Hrastniku, kjer je bilo gnezdo komunizma. Smatram, da bi temu dogodku Slovenci v svetu lahko postavili malo več pozornosti ter tako dokazali našim bratom-delavcem v domovini, da niso sami in da smo mi klicarji njihove svobode.

Rdeči mogoteč doma naj se zavедajo, da bo prišel dan, ko bo vstalo teptano ljudstvo in jih izpljunilo kot izvržek slovenskega naroda, kajti zadnji dogodki so jasno pokazali, da nimajo več pravice govoriti v imenu delavstva ter živeti udobno in širiti rdečo propagando na račun delavskih in kmečkih žuljev.

Matica mrtvih

Dom. poročnik Frans
Oražem iz Prigorice
pri Dolenji vasi

Domobranec
Anton Planinšek
iz Češče vasi

Domobranski poročnik
Stane Vižintin
iz Ljubljane

Mali Lipovec

- 1111. Zakrajšek Lojze (Turkov), ubit
12. decembra 1942 v Ajdovcu
- 1112. Zakrajšek France (Turkov),
padel 1944 v Tržišču na Dol.
- 1113. Jarc Johan (Flisov), ubit 1945
neznano kje
- 1114. Jerič Lojze (Bezgar), ubit v
jeseni 1943 za Stavčo vasjo
- 1115. Štrumbelj Miha (Poznikov),
ustreljen 1950 v Ljubljani
- 1116. Koncilja Nace (Cesarjev), pred
svojim domom ustreljen 1944

Podlipa

- 1117. Gašperšič Jože (Grdeneč), ubit
1945 neznano kje
- 1118. Gašperšič Tone (Grdeneč),
ustreljen doma 1945
- 1119. Kmet Rudolf (Grbec), ubit 1945
- 1120. Drčar Jože (Hrvatov), ubit
1945 neznano kje
- 1121. Bende Franc (Bekov), ubit
leta 1945
- 1122. Bende Jože (Bekov), ujet in
ubit 1944 pri Sadinji vasi

- 1123. Vidmar Jože (Lukežev), vrnjen
iz Vetrinja in ubit
- 1124. Zupančič Viktor (Resarjev),
vrnjen iz Vetrinja in ubit
- 1125. Zupančič Dolfe (Resarjev),
padel 1944 pri Grosupljem
- 1926. Lavrič Ludvik (Špaj), četnik,
ubit v Kočevju 1943
- 1127. Novak Franc (Marovski), pa-
del v borbi 1945 pri Binkovem
vrhu
- 1128. Lavrič Jože (Medvedov), ubit
1945 neznano kje
- 1129. Rogelj Franc (Lahaj), vrnjen
iz Vetrinja in ubit
- 1130. Rogelj Jože (Lahaj), ubit 1945
- 1131. Kmet Stanko (Apelnov), ubit
leta 1945

Sela

- 1132. Gnidovec Feliks (Pršinov),
ubit 12. dec. 1942 v Ajdovcu
- 1133. Gnidovec Karel (Pršinov), ubit
12. decembra 1942 v Ajdovcu
- 1134. Legan Jože (Murnov), ubit
1945 neznano kje
- 1135. Zaletelj (Mežnarjev), ubit
1945 neznano kje

Boršt

- 1136. Hrovat Miha (Podkambetov), ubit 12. dec. 1942 v Ajdovcu
- 1137. Stupar Feliks (Guštinov), ubit 1945 neznano kje
- 1138. Štupar Franc (Guštinov), ubit 1945 neznano kje
- 1139. Mirtič Albin (Zvašnikov), ubit pred svojo hišo jeseni 1943
- 1140. Vidmar Jakob, ubit 1945 neznano kje
- 1141. Praznik Lojze, ubit 12. dec. 1942 v Ajdovcu

Plano

- 1142. Krese Franc, ubit 12. dec. 1942 v Ajdovcu
- 1143. Krese Vencelj, ubit 12. dec. 1942 v Ajdovcu

Brezova reber

- 1144. Rozman Srečko (Škarpov), ubit 12. decembra za Brezovo rebrjo
- 1145. Rozman Jernej (Škarpov), ubit 12. dec. 1942 za Brezovo rebrjo
- 1146. Mirtič Lojze (Zvašnikov), ubit 12. dec. 1942 za Brezovo rebrjo

- 1147. Papež Franc, ubit 12. decembra 1942 v Ajdovcu
- 1148. Cikanek Franc, ubit 12. decembra 1942 za Brezovo rebrjo
- 1149. Mauer Franc (Jurjev), ubit 12. dec. 1942 za Brezovo rebrjo
- 1150. Pust Franc (Grivčkov), ubit 12. dec. 1942 za Brezovo rebrjo
- 1151. Vidrih Štefan, ustreljen pred svojo hišo 16. oktobra 1942
- 1152. Stane Vižintin, domobranski poročnik, iz Ljubljane, ujet pri Trbižu, ko je šel iz Vetrinja v Italijo. Ubit nekje na Primorskem.
- 1153. Planinške Anton ml., domobranec, iz Češče vasi, vrnjen iz Vetrinja in ubit.
- 1154. Oražem Franc, domobranski poročnik, vodnik v 114. četi velikolaškega udar. bataljana, iz Prigorice pri Dolenji vasi. Bil je težko ranjen in ostal na ranjeniškem vlaku, ki je bil zajet v Lescah. Poročnika so komunisti zaklali kar v vlaku.

IZ UREDNIŠTVA

Kakor smo opozorili že v prejšnjih številkah in ker kljub pozivu in prošnji nismo dobili nikakega odziva od nekaterih naročnikov že poldrugo leto, zato smo bili primorani ustaviti jim dostavljanje revije.

Kakršno koli neljubo pomoto ali nepravilnost bomo upoštevali ob sporočilu in pojasnilu naročnikov ter dostavili izostale številke lista.

uredniški odbor

Del dobrepoljske cerkve ter krasno urejeni grobovi v borbi padlih domobrancev
iz Dobrepolja

Cerkev še stoji, grobove pa so sedanji oblastniki izravnali.

List „Vestnik“ izhaja mesečno. Urejuje ga uredniški odbor Zveze slovenskih protikomunističnih borcev. — Letna naročnina znaša za: Argentino 45 pesov (posamezna številka 4 pese), USA in Kanado 2.5 dolarja. Za ostale dežele tej valuti primerno. — Za uredništvo in upravo: K. Škulj, calle San Martín 20, Gral San Martín FNGBM, in I. Korošec, calle 1, No. 510, Berazategui FNGR, prov. Buenos Aires, Argentina

Ovitek izdelal akademski slikar in kipar France Gorše, U. S. A.

Tiska Talleres Gráficos Salguero, Salguero 1506, Buenos Aires, Argentina

“VESTNIK”

L. Fontanella Borghese, R. 4 / Int. 6
Roma (Italia)